

EURÓPA PRE OBČANOV

„Podpora identity a integrácie menšín prostredníctvom nástrojov umenia – konferencie a festivaly za účelom prezentácie pozitívnych skúseností“ - projekt financovaný zo zdrojov Európskej Únie

V rámci projektu sa uskutočnili 4 akcie:

1. akcia

Účast': Projekt umožnil stretnutie pre celkovo 263 občanov, z ktorých

26 osôb bolo z mesta Zamość /Poľsko/,

26 osôb bolo z mesta Fil'akovo /Slovensko/,

27 osôb bolo z mesta Nagyecséd /Maďarsko/, a

184 osôb bolo z viacerých miest a obcí /Oravita, Resita, Racasdia, Sokol, Garnic, Greoni, Rumusnko/.

Miesto/Dátum: Miestom udalosti bolo rumunské mesto Oravita, v termíne 21.7.2015-19.7.2015.

Podrobný opis: Zahraniční hostia prišli do mesta Oravita 19.7.2015.

V prvý deň, 20. júla na mestskej radnici odzneli privítacie príhovory, predstavenie projektu a taktiež sa predstavili partnerské organizácie. Na podujatí sa zúčastnil starosta mesta Oravita Ursu Dumitru, primátor mesta Nagyecséd Kovács Lajos, primátor mesta Fil'akovo Mgr. Attila Agócs, PhD., zástupca mesta Zamość Krysztóf Rusztyn, a okrem iných aj zástupcovia partnerských organizácií: Erősné Balogh Szilvia /Vazdune Cerhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete, Maďarsko/, Daniel Grebeldinger /Asiciata Nevo Parudinos Rumusko/, Zoltán Horváth / Občianske združenie INFO ROM, Slovensko/, a Krysztóf Bruzgul / Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu, Poľsko/, predstavitelia miestnych inštitúcií a miestne obyvateľstvo. Poobede sa uskutočnil kultúrny festival pod holým nebom a okrem domácich rumunských vystupujúcich sa predstavili aj účinkujúci z partnerských štátov, ktorí sa zúčastnili aj sprievodu v krojoch.

V druhý deň akcie, 21. júla bola odborná konferencia na radnici. Odznené prednášky predstavili postavenie rómskej menšiny v Rumunsku a príklady dobrej praxe partnerských krajín:

- Ramona Stangu /Rumunsko/ , zastupiteľstvo Oravita, odborníčka na romológiu: Postavenie Rómov v Rumunsku
- Furugh Switzer /Maďarsko/, Egység a Különféleségben Alapítvány, sociologička, psychologička: Meséd program – Výchova detí cez rozvoj matiek
- Ján Baláž /Slovensko/ , County Association of Roma Initiatives /CARI/, programový asistent: Inkluzívne programy v spolupráci s KARI
- Krzysztof Bruzgul /Poľsko/ , Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu, spolupracovník: Predstavenie Zamošského dobrovoľníckeho centra
- Daniel Grebeldinger /Rumunsko/, Asociata Nevo Parudimos, projektový manažér: Kultúrny festival menšín v Bánáte

Zúčastnený si mohli obzrieť Divadlo Mihai Eminescu, ktoré je najstarším divadlom v Rumunsku.

2. akcia

Účast': Projekt umožnil stretnutie pre celkovo 316 občanov, z ktorých

26 osôb bolo z mesta Zamość /Poľsko/,

22 osôb bolo z mesta Oravita /Rumunsko/,

66 osôb bolo z mesta Nagyecsed /Maďarsko/, a

202 osôb z miest a obcí /Filakovo, Bratislava, Detva, Poltár, Kokava nad Rimavicou, Hnúšťa, Rimavská Sobota, Banská Bystrica, Sečovce, Lučenec, Zvolen, Rožňava zo Slovenska/.

Miesto/Dátum: Miestom udalosti bolo slovenské mesto Filakovo, v termíne 13.8.2015-15.8.2015.

Podrobný opis: Zahraniční hostia prišli do mesta Filakovo 13.8.2015.

V prvý deň, 14. augusta doobedu si účastníci obzreli hrad Šomoška. Poobede sa uskutočnila odborná konferencia na ktorom sa zúčastnil Mgr. Peter Pollák, PhD., splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, primátor mesta Filakovo Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor mesta Nagyecsed /Maďarsko/ Kovács Lajos, zástupkyňa mesta Zamość Sylwia Niemczuk, zástupca mesta Oravita /Rumunsko/ Constantin Comanoaia a zástupcovia partnerských organizácií Erősné Balogh Szilvia /Vazdune Cerhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete, Maďarsko/, Antinia Claudia Iovanovici /Asociata Nevo Parudinos Rumusko/, Zoltán Horváth / Občianske združenie INFO ROM, Slovensko/ a predstavitelia miestnych a regionálnych inštitúcií a občania mesta.

Na konferencii odzneli nasledovné prednášky:

- Mgr. Peter Pollák, PhD. /Slovensko/, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity: Postavenie Rómov na Slovensku
- Kovács Lajos /Maďarsko/, primátor mesta Nagyecsed: Verejnoprospešné aktivity mesta Nagyecsed
- Ábel Ravasz /Slovensko/, analytik Publicus Slovensko, sociológ: V mieste je sila: malými krokmi k aktivizácii miestnych komunit
- Claudiu Muresan /Rumunsko/ , Asociata Nevo Parudimos, programový spolupracovník: Festival etnických skupín v Bánáte

- Andrej Smyk /Poľsko/, Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu, člen združenia: Dobrovoľnícka práca Stowarzyszenie Zamojskie Centra

Po prednáškach sa účastníci mohli ďalej oboznámiť s postavením menšín na rôznych workshopoch:

- Čierne na bielom: Obraz spolužitia v médiách /János Vasik, odborník na médiá, redaktor rádia Pátria/ - Vyhorenie hradu Krásna Hôrka a súvisiace správy v médiách, situačné cvičenia
- Your Story /Furugh Switzer/ - Program Meséd: predstavenie projektu

V druhý deň udalosti, 14. augusta v doobedňajších hodinách si pozreli krásy a pamätihodnosti mesta Fil'akovo. Poobede bol tanečný dom spolu s ukázkami remeselníckej tvorby a taktiež kultúrny festival s domácimi a zahraničnými hosťami.

3. akcia

Účast': Projekt umožnil stretnutie pre celkovo 253 občanov, z ktorých

23 osôb bolo z mesta Fil'akovo /Slovensko/,

21 osôb bolo z mesta Oravita /Rumunsko/,

32 osôb bolo z mesta Nagyecsed /Maďarsko/,

177 osôb bolo z mesta Zamość /Poľsko/.

Miesto/Dátum: Miestom udalosti bolo poľské mesto Zamość, v termíne 28.8.2015-30.8.2015.

Podrobný opis: Zahraniční hostia prišli do mesta Zamość 28.8.2015.

V prvý deň, 29. augusta v doobedňajších hodinách primátor mesta Andrzej Wnuk slávnostne otvoril pred mestskou radnicou kultúrny festival. Po privítaní domáci a zahraniční účinkujúci sa zúčastnili krojového sprievodu cez mesto. V poobedňajších hodinách vystúpili v kultúrnom programe na námestí.

Po slávnostnom otvorení sa odborníci premiestnili na radnicu, kde sa začala odborná konferencia. Konferenciu otvorila zástupkyňa primátora, Magdaléna Dolgan. Medzi zúčastnenými boli predstavitelia miestnej samosprávy a rôznych inštitúcií. Z partnerov sa konferencie zúčastnili primátor mesta Fil'akovo Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor mesta Nagyecsed /Maďarsko/ Kovács Lajos, zástupca mesta Zamość, zástupca mesta Oravita /Rumunsko/ Constantin Comanoaia a zástupcovia partnerských organizácií Erősné Balogh Szilvia /Vazdune Cerhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete, Maďarsko/, Daniel Grebeldinger /Asociata Nevo Parudinos Rumusko/, Zoltán Horváth / Občianske združenie INFO ROM-Slovensko/.

Odznené prednášky oboznámili účastníkov s postavením rómskej menšiny v oblasti Lubelskie a príklady dobrej praxe zahraničných partnerov.:

- Ewa Koper /Poľsko/ , Majdanek národné múzeum, historička: Vymraženie rómskych ľudí v Belzecscom tábore smrti

- Agnieszka Caba /Poľsko/, Marie Curie Sklodowska Univerzita, kultúrna odborníčka, žurnalista: Rómsky ľudia v regióne Lubelskie – kultúrne dedičstvo alebo sociálny problém?
- Halina Rycak /Poľsko/, organizácia na podporu rodiny: Postavenie Rómov v meste Zamošč, ich životné podmienky očami sociálneho pracovníka
- Rozhovor s Andrzejom Kaznowskim a Vanessou Kaznewskou /rómsky obyvatelia mesta/
- Elemér Szentpétery /Maďarsko/, predseda Együttható Egyesület: Programy „Tanoda“ v Maďarsku
- Nistor Iorga /Rumunsko/, Asociatia Nevo Parudimos, projektový manažér: Príklady dobrej praxe - druhá šanca, nová šanca

V druhý deň udalosti, 30. augusta sa partneri zúčastnili odborných workshopov v priestoroch Dobrovoľníckeho centra poľského partnera:

- Bábkársky workshop /Janina Lachowska theatre expert of „Drukarnia wyobraźni“ Association/: na workshope sa zúčastnení mali možnosť zapojiť do zobrazenia rozprávky Červená čiapočka. Cieľom workshopu bolo pomocou divadelných nástrojov priblížiť a predstaviť prácu s menšinou.
- Partnerský workshop /Daniel Grebeldinger, Asociata Nevo Parudimos/: cieľom workshopu bolo predstavenie takých metód, ktoré napomáhajú partnerskej spolupráci aj na medzinárodnej úrovni
- Workshop rómskych tancov /Erősné Balogh Szilvia - Vazdune Cherhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete/: cieľom workshopu bolo predstaviť a priblížiť metódy tanečnej pedagogiky a ich využitie pri práci a vývoji menšinovej kultúry.

Poobede si účastníci prezreli kultúrne pamätihodnosti mesta.

4. akcia

Účasť: Projekt umožnil stretnutie pre celkovo 370 občanov, z ktorých

22 osôb bolo z mesta Fiľakovo /Slovensko/,

109 osôb bolo z mesta Oravita, Resita, Racasdia, teregova, Caraseu, Culciu Mare /Rumunsko/

151 osôb bolo z mesta Nagyecsed, Mátészalka, Tyukod, Pusztadobos, Jármí, Kótaj, Debrecen, Budapest, Nyírbátor, Nyíregyháza /Maďarsko/,

20 osôb bolo z mesta Zamošč /Poľsko/.

Miesto/Dátum: Miestom udalosti bolo maďarské mesto Nagyecsed, v termíne 16.9.2015-19.9.2015.

Podrobný opis: Zahraniční hostia prišli do mesta Nagyecsed 16.9.2015.

V prvý deň, 17.9. sa konala odborná konferencia v mestskom kultúrnom stredisku. Na konferencii sa zúčastnili pracovníci mestskej samosprávy, pracovníci mestského úradu, miestnych inštitúcií a občianskych združení / Vazdune Cherhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete, a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, a II. Rákóczi Ferenc Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Free Dance Alapfokú Művészeti Iskola, Városi Napközi Otthonos Óvoda, Türr István Képző és Kutató Intézet, Hit Gyülekezete Szeretetszolgálat, Élő Kövek Alapítvány, Máltai Szeretetszolgálat, Védőnői Szolgálat),

a v rámci projektu spolupracujúca organizácia Tempus Közalapítvány. Z partnerov sa konferencie zúčastnili primátor mesta Fiľakovo Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor mesta Nagyecsed /Maďarsko/ Kovács Lajos, zástupca mesta Zamość Marta Derkacz-Turczyn, zástupca mesta Oravita /Rumunsko/ Constantin Comanoaia a zástupcovia partnerských organizácií Erősné Balogh Szilvia /Vazdune Cerhaja Emelkedő Csillagok Roma Nők Egyesülete, Maďarsko/, Daniel Grebeldinger /Asociata Nevo Parudinos Rumunsko/, Zoltán Horváth / Občianske združenie INFO ROM-Slovensko/, Krzysztof Bruzgul /Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Poľsko/.

Na konferencii odzneli nasledovné prednášky:

- Kovács Lajos /Maďarsko/, primátor mesta Nagyecsed: Privítanie
- Predstavenie partnerských miest
- Dr. Bölcsik István /Maďarsko/, notár mesta Nagyecsed: Postavenie Rómov v meste Nagyecsed
- Fodorné Papp Ilona /Maďarsko/, vedúca Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ: Integrácia spoločnosti pomocou projektov z únie v meste Nagyecsed
- Kovács Petra /Maďarsko/, muzikoterapeutka: Možnosti muzikoterapie
- Nistor Iorga /Rumunsko/, Asotiatia Nevo Parudimos, projektový vedúci: Cesta k zamestnávaniu pomocou tréningov
- Bc. Štefan Bako /Slovensko/, Civic Association Ad Hoc, zástupca predsedu: Príklady dobrej praxe mesta Fiľakovo
- Krzysztof Bruzgul /Poľsko/ Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu, spolupracovník: Práca rómskych občianskych združení

Poobede sa uskutočnili workshopy:

- Muzikoterapia /Kovács Petra/: Možnosti aktívnej muzikoterapie
- Postavenie rómskej menšiny /Daniel Grebeldinger-Rumunsko/: Predsudky voči Rómom
- Vzťah medzi minoritou a majoritou/ Bc. Štefan Bako– Slovensko/: rozbor témy pomocou brainstormingu
- Stereotípie /Krzysztof Bruzgul-Poľsko/: rozbor témy pomocou tréningu

Hostia vo svojom voľnom čase si mohli pozrieť pamätihodnosti mesta Mátészalka a zúčastniť sa v komunitnom centre vernisáže výstavy maliara Stonawski Tamása v Nagyecsede.

V druhý deň, 18. septembra sa uskutočnili partnerské workshopy:

- Vypracovanie bodov v Memorande o porozumení, spolupráce /Szentpétery Elemér- Maďarsko/
- Identita - konštrukcia alebo realita? /Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor Fiľakova/: prednáška a beseda o identite a o kultúrnej podobnosti 4 krajín
- Stereotípie, predsudky a diskriminácia /Daniel Grebeldinger- Rumunsko/: prednáška a rozobratie témy pomocou tréningu
- Dobrovoľníctvo /Krzysztof Bruzgul-Poľsko/: príbeh dobrovoľníka a jeho kariéra, možnosti dobrovoľníctva a jeho prednosti

Účastníci vo svojom voľnom čase si mohli obzrieť pamätihodnosti mesta Nagyecsed. V tretí deň, 19. septembra sa organizoval kultúrny festival. Najprv účastníci prešli krojovým

sprievodom cez mesto. Program otvoril poslanec parlamentu Kovács Sándor. Po slávnostnom otvorení primátor mesta Kovács Lajos odovzdal plakety partnerom projektu. V rámci projektu sa záujemcovia mohli pozrieť aj výstavu vecné pamiatky cirkevnej spoločnosti Nagyecsedi Református Egyházközség. Kultúrny program obohatili rôzne sprievodné akcie, ako napr. ukážky remeselníckych dielní, gastronomické ukážky.

Iné aktivity

Každá partnerská krajina uskutočnila diseminačný workshop, na ktorom si účastníci miestnej samosprávy, občianskych združení, inštitúcií a organizácií mohli oboznámiť s výsledkami a príkladmi dobrej praxe získanými v rámci realizácie projektu. Termíny a miesta diseminačných workshopov:

24.9.2015 Fiľakovo /Slovensko/ 31 osôb

8.10.2015 Nagyecsed /Maďarsko/ 24 osôb

22.10.2015 Zamość /Poľsko/ 27 osôb

27.11.2015 Oravita /Rumunsko/ 27 osôb